

ชื่อเรื่อง	การหาอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินที่เหมาะสมของ สหกรณ์การเกษตรจำแนกตามขนาดและรูปแบบย่อยของ สหกรณ์
ชื่อผู้เขียน	นางกาญจนา จิตเพิ่มสุข
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินซึ่งจำแนกแบบภาพรวม แบบรูปแบบย่อย และขนาดระหว่างของสหกรณ์การเกษตร ในปีสถิติ 2544 และ 2545 และ 2) ศึกษาอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละด้าน

วิธีการศึกษา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชี และแสดงความเห็นต่องบการเงินจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปีสถิติ 2545 คัดเลือกเฉพาะสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจและมีผลกำไร รวมทั้งมีอัตราส่วนครบทุกอัตราส่วน แล้วนำมาคำนวณหาค่ารวมตามหมวดบัญชีในงบการเงิน ได้แก่ งบดุล และงบกำไรขาดทุน โดยแยกตามรูปแบบคือแบบภาพรวม แบบรูปแบบย่อย และขนาดของสหกรณ์ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงิน แล้วทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบภาพรวม ในปีสถิติ 2545 กับ ปีสถิติ 2544 และเปรียบเทียบระหว่างแบบภาพรวมในปีสถิติ 2545 กับแบบรูปแบบย่อยในปีเดียวกัน

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่หนึ่ง โดยเปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร จำนวน 12 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินค้า อายุเฉลี่ยของสินค้า อัตราหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตรากำไรขั้นต้น อัตราค่าใช้จ่าย และอัตรากำไรสุทธิ พบว่าอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรแบบภาพรวม ในปีสถิติ 2545 มีค่าใกล้เคียงกับแบบภาพรวมในปีสถิติ 2544 และอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรแบบภาพรวม ในปีสถิติ 2545 แตกต่างกับแบบรูปแบบย่อยในปีเดียวกัน กล่าวคือ แบบรูปแบบย่อยจะแสดงให้เห็นความแตกต่างของอัตราส่วนทางการเงินได้ชัดเจนกว่าแบบภาพรวม

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่สอง พบว่า ควรมีการปรับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินให้เหมาะสมกับการวัดประสิทธิภาพทางการเงินของสหกรณ์ โดยตัดออก 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น และอัตราค่าใช้จ่าย เปลี่ยนอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น

เป็นอัตราของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น และเพิ่ม 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยรับต่อลูกหนี้เงินกู้ และอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

จากผลของการศึกษาดังกล่าว มีข้อเสนอแนะดังนี้ ในการจัดทำอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบแบบ Benchmarking ของสหกรณ์การเกษตร ควรปรับปรุงการจัดทำอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินจากแบบภาพรวม เป็นแบบรูปแบบย่อยและควรจัดทำทุกปี พร้อมกับจัดทำเป็นคู่มืออัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินแยกตามแบบรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ปฏิรูปที่ดิน สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ สหกรณ์เลี้ยงสัตว์ สหกรณ์โคนม สหกรณ์กรป.กลาง นพค. สหกรณ์ธุรกิจเศรษฐกิจ รพช. สหกรณ์กองทุนสวนยาง สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตรทั่วไป เผยแพร่ให้กับสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องทราบต่อไป

Title	An Investigation of Optimum Standard Financial Ratios for Agricultural Co-operatives Classified by Sizes and Patterns
Author	Mrs. Kanchana Jitpurmsuk
Degree of	Master of Science in Agricultural Economics
Advisory Committee Chairperson	Dr. Ratana Pothisuwan

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) study comparing the standard financial ratios of all agricultural cooperatives in general with those of agricultural co-operatives classified by size in the statistical year 2001-2002; 2) study the suitable types of standard financial ratios. The secondary data of agricultural cooperatives, from Cooperative Auditing Department, that have operation, profitability and entire required ratios were used. The data were calculated to find out the consolidated financial statement and the standard financial ratios. Then the ratios in 2001 and 2002 were compared in general while the ratios in 2002 were compared both in general and group classified by size.

It was found that there were twelve standard financial ratios: current ratio; quick ratio; debt-equity ratios; inventory turnover; average day of merchandize turnover; total asset turnover; total revenue on assets; rate of return on assets; rate of return on capital; profit rate; overhead rate; and net profit rate. The standard financial ratios in 2001 were similar to those in 2002 in general but different from those classified by size. It was also found that the financial ratios should be changed for fitting the financial efficiency of cooperatives by cutting profit rate and overhead rate and adding loan rate and overhead rate on operating.

It was recommended that on setting the standard financial ratios as benchmarking, they should be done annually according size and pattern of agricultural cooperatives. Moreover, the manuals concerning each type of standard financial ratio should be done and publicized as the guidelines for Land Reform Cooperative; Water Users Cooperative; Livestock Cooperative; Dairy Cooperative; National Security Command Cooperative; Accelerated Rural Development Cooperative; Rubber Cooperative; Agricultural Marketing Cooperative; and General Agricultural Cooperative.